No. 455. 1854.

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . *f* 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . „ 5.50.

VRIJDAG 10 NOVEMBER.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten **M. Schooneveld en Zoon**, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven **franco** aan het Bureau **De Grondwet**, Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . *f* 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . „ 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van *f* 1, het zegelregt daaronder begrepen.

In het antwoord, dat de Minister van Justitie heeft gegeven op het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer, betrekkelijk het IVde hoofdstuk der Staatsbegrooting, komen „inlichtingen„ en „openingen„ voor over de redenen, die geleid hebben tot de ontbinding der Commissie, belast met de vaststelling van de grondslagen eener regterlijke organisatie. Wij lezen o. a. het volgende:

„Op het rapport van den Minister van Justitie besloot nu de Koning de Commissie te ontbinden *en hem te gelasten* vóór de volgende zitting, in gereedheid te brengen een ontwerp van wet op de regterlijke inrigting, en een ander tot vermindering der kosten van burgerlijke regtsvordering.„

Het *tweede lid* van het Koninklijk besluit van 19 October jl., No. 72, luidt evenwel aldus:

„2°. Onzen Minister van Justitie *te magtigen*, om op de grondslagen, door hem bij bovengenoemd rapport aan Ons medegedeeld, Ons vóór de opening der volgende zitting der Staten-Generaal een ontwerp van regterlijke organisatie voor te leggen, en Ons tevens aan te bieden een ontwerp van zoodanige bepalingen als kunnen strekken, om bereids de kosten der burgerlijke regtspleging te verminderen.

Sedert wanneer is voor den heer DONKER CURTIUS eene „*magtiging*„, eene „*permissie*„, synoniem aan een *uitdrukkelijk bevel?*

[illegible], dat hier, door eene behendige wending, eene poging is beproefd, om aan het besluit van 19 October eene interpretatie te geven, die den Minister van Justitie bij de aanstaande discussiën over zijne begrooting, welligt, zeer te stade zal komen.

Later zal de Minister zich enkel op den *tekst van het Besluit*, op de „*permissie*„ beroepen.

De heer GROEN VAN PRINSTERER heeft onlangs zijn ontslag gevraagd uit de Commissie, die belast is met het voordragen van maatregelen tot de emancipatie der slaven.

Naar onze meening is dit feit een, in menig opzigt, opmerkelijk feit.

Waarom heeft de heer GROEN zijn ontslag uit die Commissie gevraagd?

Meende de heer GROEN, dat hem de eer der benoeming alleen te beurt was gevallen, omdat hij destijds was *lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal?*

Kon de heer GROEN ook niet benoemd zijn geweest, omdat men in hem den *Voorzitter* waardeerde van de „*Maatschappij tot afschaffing van de slavernij*„?

Maar er is meer.

Men heeft den heer GROEN steeds verweten, dat hij was een theorist en niet anders; dat zijn *stelsel* en zijne *partij*, onvermogend waren om hunne theoriën in praktijk te brengen; dat zij, overvloedig rijk in bespiegelingen en stellingen, zeer arm waren in vermogen tot *handelen*. Eindelijk zien wij den heer GROEN benoemd in eene Commissie, die tot *handelen* bestemd is, en waarin hij geacht kon worden zich, ook uit hoofde zijner betrekking van *Voorzitter* der „Maatschappij tot afschaffing der slavernij„, op zijn eigen terrein te bevinden. De heer GROEN wordt lid eener Staats-commissie, belast om *maatregelen* tot afschaffing van de slavernij voor *te stellen:* en de heer GROEN vraagt, korten tijd nadat hij opgehouden had lid te zijn van de Tweede Kamer, zijn ontslag? Wij herhalen het: dit feit is, in alle opzigten, opmerkelijk.

Het ontslag werd door het Ministerie verleend: dat is, naar ons inzien, een tweede feit, dat opmerking verdient.

Heeft het April-Ministerie geenerlei poging aangewend, om den *Voorzitter* van de „Maatschappij tot afschaffing der slavernij„ in de commissie tot emancipatie te behouden?

Of is het Ministerie van meening, dat inderdaad alle staatscommissiën bijna uitsluitend uit leden der *Vertegenwoordiging* behooren te bestaan, — om ook ten deze eene rigting, tegenovergesteld aan die van het vorig bewind te volgen, dat meende juist de Volksvertegenwoordiging *vrij* en *in haar geheel* te moeten laten ten aanzien van haar oordeel, later over de uitkomsten van zoodanige commissiën uit te spreken?

Of is het ook, dat het April-Ministerie de gelegenheid, die het gevraagde ontslag aanbood, met beide handen heeft aangegrepen, om den laatsten knoop los te maken van den naauwen band, die reeds vóór April 1853 was gelegd, om de komst van het Ministerie DONKER-VAN-HALL mogelijk te maken?

Wij zouden gaarne van *de Nederlander* en, zoo 't kon, ook van *de Amsterdamsche Courant*, eenige nadere opheldering, omtrent de redenen van het *verzoek* en de aanleiding tot de *inwilliging*, vernemen.

De *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* verdedigt het Ministerie tegen een „*onverdiend verwijt*„. Wij hadden namelijk het trage beantwoorden door de Regering van de verslagen der Kamer over de begrootingswetten geconstateerd; de *Nieuwsbode* spreekt dat verwijt tegen en zegt, dat: „wanneer de oppositie aanmerkingen „maakt, dan moesten die, *zoo zij eerlijk handelt*, „GEGROND en WEL VERDIEND zijn.„

Wij geven dat *volkomen* toe. Maar moet ook niet de ministeriële pers, „zoo zij *eerlijk* handelt,„ slechts verdedigen wat te verdedigen is en zorgen het publiek niet te misleiden?

Ziet hier nu o. a. wat *de Nieuwsbode* zegt:

Maar de aanval was geheel ouverdiend *Dit in het licht te stellen is pligt.*

. . . .

Het meest gewigtige voorloopig Verslag is zeker dat over Hoofdstuk I, niet zoo zeer om dat Hoofdstuk zelf, dan wel uit dien hoofde, dat bedoeld verslag de algemeene beschouwingen over de Staatsbegrooting en over 's Rijks geldmiddelen bevat. Dat voorloopig verslag nu, over het 1ste hoofdstuk, is door de commissie van rapporteurs opgemaakt *den dertigsten October* 1854. Zij heeft dus 28 dagen na het onderzoek in de afdeelingen haar voorloopig Verslag opgemaakt. *Na den dertigsten October* moest dat verslag nog gedrukt en aan de regering medegedeeld worden. En nu klaagt men reeds, Zaturdag avond *vier November*, dat het antwoord der Regering nog niet ter drukkerij, veel min bekend gemaakt is.

. . . .

Wij vragen het *ter goede trouw* (!!) of het *billijk* (!) of het *regtvaardig* (!!) is een verwijt tot de Regering te rigten, over het nog niet in gereedheid hebben van antwoorden op bedenkingen, die *gedurende de geheele maand October* bij de commissiën van rapporteurs in bewerking waren.

. . . .

En nu *herhalen* wij het, als de bedenkingen, met eene daarbij gevoegde belangrijke nota, vol met becijferingen (de nota van den Hr. v. BOSSE), eerst den 30sten October worden vastgesteld en dus, op zijn vroegst den *eersten November aan de Regering kunnen medegedeeld zijn*, dan is deze buiten staat om reeds op Zaturdag *vier* November, hare antwoorden aan de Kamer mede te deelen.

. . . .

Wij hebben het doelmatig geacht te doen uitkomen, dat het verwijt, hetwelk men tot de regering gerigt heeft, *geheel onverdiend was* en dat, zoo er iemand nalatig mogt geweest zijn of langzaam mogt gewerkt hebben, dat verwijt zeker niet op het Gouvernement kan worden geworpen.

Waarlijk: als men die berekeningen leest, dan zijn ook wij bijkans geneigd uit te roepen: „Wat is de „oppositie toch *onbillijk* en *onregtvaardig*!„

Jammer, dat er maar één *klein* foutje in de verdediging van den *Nieuwsbode* is.

Het is: dat *de Nieuwsbode* gebruik maakt van eene *drukfout*, die in het verslag over het eerste hoofdstuk is ingeslopen. De datum is gesteld *dertig October*, en dat moet eenvoudig zijn TWINTIG OCTOBER.

Het verslag, dat, volgens den *Nieuwsbode*, „eerst „den *dertigsten* October was vastgesteld en dus, OP ZIJN „VROEGST, *den eersten November aan de Regering* KON „*medegedeeld zijn*„, stond reeds te lezen:

in *de Nieuwe Rotterdamsche Courant* van 23 October,
in *de Grondwet* van 24 October en
in *het Handelsblad* van 24 October!!

Wat was ons verwijt „*onverdiend*„, en hoe waren de vragen, door *de Nieuwsbode* aan het gezonde oordeel van het publiek gerigt „*ter goeder trouw?*„

De heer J. B. zegt, in *de Nederlander*: „De vraag „blijft steeds: hoever kan men *thans* gaan met eene „verligting van belasting? „Men kan het omtrent de „keuze oneens zijn: er is, ongelukkiger wijze, *embarras* „*du choix;* maar niet ligt zal men kunnen zeggen: „met de afschaffing van de opcenten op het gemaal „handelt men verkeerd.„

Het antwoord op *die vraag* hangt geheel af van de beslissing, *hoeveel minder* aan belastingen *moet* geheven worden. Wij hebben reeds op verschillende wijzen aangetoond, dat, zonder eenig bezwaar, dat cijfer op ruim *drie millioen* kan worden bepaald, dewijl bij onze berekening nog geheel buiten aanmerking is gelaten de invloed, dien vermindering van belasting op de kosten van toezigt en invordering stellig hebben moet.

Wij zijn het met den heer J. B. *niet* eens, „dat „afschaffing der meest bezwarende opcenten, wanneer „men het geluk mogt hebben dien weg te kunnen „vervolgen, veel ontevredenheid zou doen verdwijnen, „en ons taxatiestelsel billijker zou doen beoordeelen.„ Men kan niet zeggen, dat de 23 opcenten op het gemaal *de meest bezwarende* zijn. Op eene bijna ongevoelige wijze zijn zij op den accijns gelegd; want zij bestonden eerst uit de 13 opcenten voor het syndicaat, en met 1 Jan. 1842 werden daarop nog 10 opcenten gelegd. De heer J. B. kan veilig onderzoeken, of men, door de opheffing van die 23 opcenten, slechts eenigzins wordt gebaat, gelijk wij daarvan door meer dan eene berekening hebben doen blijken. *Nooit* werd door eene *gedeeltelijke* vermindering van een accijns het doel bereikt; het voordeel daarvan kwam slechts voor een zeer gering deel aan den verbruiker.

Met blijdschap zien wij dan ook, in verband met het thans bij de Kamer ingediende voorstel, dat de heer J. B. de afschaffing der belasting op de brandstoffen, *zoodra te verkrijgen saldo's* later (waarom later?) daartoe de gelegenheid aanbiedt, een welkom voorstel noemt; maar het bevreemdt ons weder, dat wij lezen: „Ook „wij beschouwen de brandstoffen als vrij wat nader de „nijverheid rakende, dan het brood.„ Wij durven zulks niet beämen, omdat wij met de gronden dezer meening onbekend worden gelaten. Wij tellen onder de eerste levensbehoeften het brood, vervolgens de turf en de zeep; omdat voeding, verwarming en reinheid onontbeerlijk zijn, en bij uitsluiting het brood, de turf en de zeep onder de middelen gerekend worden, waardoor men aan die behoeften te gemoet komt. Ware het beheer van 's lands inkomsten sedert de laatste twee jaren wat zuiniger geweest: gewis, de afschaffing van *het gemaal, niet* die van *de brandstoffen* zou in de eerste plaats zijn voorgesteld.

De heer J. B. verblijdt zich ten slotte „in de totale „afwezigheid van jammerklagten over verarming, ver„kwijning, vervlogen welvaart, al hetwelk het gevolg „zou zijn van den druk der lasten, die men, wreed „genoeg, en daarenboven onnoodig, het volk oplag, „en die de arbeidende en niet gegoede klasse tot „wanhoop bragten.„ Wij zouden ons daarover evenzeer verblijden, als „die totale afwezigheid in het Voorloopig „Verslag„ kon worden aangemerkt als een onomstootelijk bewijs, dat er geene reden tot „jammerklagten„ bestaan. Wij zijn van een ander gevoelen; het is ons gebleken, dat vele huisgezinnen zonder eenig dierlijk voedsel blijven, die zich dat vroeger nog konden aanschaffen; dat het gebruik van tarwe door dat van rogge is moeten vervangen worden, en dat, tegenover eene verminderde opbrengst op het gemaal, eene verhooging

der opbrengst van den jenever ons de overtuiging geeft, dat de levenskrachten van een deel der Natie, zóódanig worden ondermijnd, dat de Regering evenmin als ieder ander weldenkend ingezeten, zich mag onttrekken aan het onderzoek, wat daarvan de oorzaak is, en zich wachten moet voor een oppervlakkig oordeel.

De Nederlander beweegt zich in den laatsten tijd het meest op kerkelijk gebied.

Adhaesien, bijna zonder tal, aan het eindprotest der leden van de Amsterdamsche gemeente.

Luide redeneringen, wat thans te doen staat: onverwijlde *beslissing* of onverwijld *overleg*.

Het slaken van *een kreet van verontwaardiging*, als „een begin althans van den sedert eene reeks van jaren verzuimden *kerkelijken strijd*.”

Ook Dr. CAPODOSE wenscht eene *gemotiveerde memorie* als „bewijs van hartelijke adhaesie aan dat eind-„protest.”

Des te meer past ons thans behoedzaamheid, om geen voet te zetten op een gebied, dat een *staatkundig* blad niet mag betreden.

Maar die *kreeten*, die *adhaesien*, die *gemotiveerde memorien* veroorzaken eenige opgewondenheid, welke op de menigte ongunstig werken kan.

Wij veroorloven ons dus aan *de Nederlander* eene ernstige vraag te doen, waartoe wij dezer dagen bovendien bijzondere aanleiding kregen:

Hebt *gij*, die thans adhaesien teekent, kreeten aanheft of gemotiveerde memorien redigeert, u zelven niet te beschuldigen van moedwillig of opzettelijk verzuim, door, waar het pas gaf, *den kerkregterlijken weg* te betreden, die de reglementen u aanwezen, in plaats daarvan toevlugt te nemen tot uwe adressen en memorien, die den schijn van oprpijing bezaten?

Wij wijzen op het feit, dat *geen der Haagsche vrienden*, en slechts een enkele van de *Amsterdamsche aristocratie*, deel genomen heeft aan kerkelijke procedures; — maar, zooals men het noemt, achter de schermen zijn gebleven!

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Tot dus ver is er nog geene verandering gekomen in de wederzijdsche stelling van de beide oorlogvoerende mogendheden. De geheele stand van zaken is in weinige woorden zamen te vatten: Veel puinhopen en verliezen; hevige aanval aan de eene, hopelooze weerstand aan de andere zijde, en op den 2 Nov. nog geen uitval. Buiten de Krim weinig nieuws. Het schijnt, dat men overal behoefte aan stilzwijgen gevoelt naar mate het groote drama zijne ontknooping nadert.

De diplomatieke nieuwstijdingen bewegen zich bij voortduring in denzelfden kring. Zal Oostenrijk een offensief en deffensief verbond met de Westersche mogendheden sluiten? Zal er eene toenadering plaats hebben tusschen de kabinetten van Weenen en Berlijn? Zou de Czaar geneigd zijn de laatste voorslagen van Pruissen een welwillend oor te leenen of voortgaan op den ingeslagen weg en de vier waarborgen verwerpen? En, worden die aangenomen, zal Oostenrijk zich dan bij die eischen bepalen of, in overeenstemming met de Westersche mogendheden, nieuwe doen? Ziedaar de voorname vragen van den dag. Maar eerst zal de quaestie betrekkelijk Sebastopol moeten zijn beslist, om aan eene oplossing te denken.

Indien verschillende correspondentiën uit het kamp der geallieerden waarheid behelzen, dan zouden lord Raglan en gen. Canrobert niet dezelfde inzigten hebben omtrent de wijze van inneming der vesting. Lord Raglan namelijk zou het doen van een uitval niet raadzaam achten; maar de voorkeur geven aan de algeheele vernieling van Sebastopol door bombardement, terwijl de generaal Canrobert en de Fransche officieren eer genegen zijn om den uitval te doen na genoegzame bressen geopend te hebben, om, zooveel mogelijk, de stad te sparen. Het spreekt van zelf, dat wij dat berigt niet dan onder voorbehoud mededeelen. Men is zoo gewoon geraakt aan valsche berigten, dat de voorzigtigheid gebiedt, zich niet te spoedig aansprakelijk te stellen.

Men is nog altijd in het onzekere omtrent hetgeen er geschied is met het korps van den generaal Liprandi na zijn mislukten dubbelen aanval van den 26 in vereeniging met den generaal Menchikoff. Deze zou zijn teruggeslagen — aangenomen dat hij aan het hoofd van den uitval was, hetgeen nog geenszins bewezen is — tot op de plaats van waar hij kwam; maar er is nog geene aanwijzing hoegenaamd, omtrent de positie van generaal Liprandi na de nederlaag.

Sommige depêches melden, dat hij naar Baktschi-Seraï zou zijn getrokken; doch dit is slechts een los gerucht, dat nadere bevestiging behoeft. Evenzeer onzekerheid omtrent de hoegrootheid der versterking, welke de Russische krijgsmagt in de Krim heeft erlangd. Wij zullen liever geen cijfers noemen dan die herhalen, welke door de verschillende depêches zijn opgegeven. Volgens sommigen zou de magt, waarover prins Menchikoff thans te beschikken heeft inderdaad verbazend groot zijn, en zou hij zich aan het hoofd van een leger bevinden, veel grooter dan dat van de drie geallieerde mogendheden te zamen; anderen daarentegen, geven buitengewoon lage cijfers op.

Wij gelooven, dat in beide die tegenstrijdige opgaven overdreven wordt.

Uit Athene wordt van den 27 gemeld, dat de diplomatische betrekkingen tusschen Turkije en Griekenland weldra weder hersteld zullen worden, daar de Porte, op aandrang van de Westersche mogendheden, afziet van zijn eisch op schadevergoeding. Griekenland daarentegen zou zich bereid verklaard hebben, met Turkije een handelstractaat te sluiten, hetgeen deze laatste mogendheid steeds verlangde maar door de Grieksche regering bij voortduring geweigerd is.

In Spanje zijn gewigtige vraagstukken aan de orde van den dag. In afwachting van de opening der Cortes hield men zich bij voortduring bezig juist met die vragen, welke reeds zoo hevigen strijd veroorzaakt hebben, tot zoo veel geschrijf en gewrijf aanleiding gaven. Gelukkig echter is die vergadering gister geopend. Bijzonderheden daaromtrent zijn ons, natuurlijk, nog niet bekend. Men vreest echter voor eenige manifestatien. Dat zou te betreuren zijn. Het is te hopen dat die vrees eene ijdele zij, opdat nu de nationale vertegenwoordiging vereenigd is, dat ligchaam niet te zeer door uitwendigen invloed worde belemmerd in zijne vrijheid van handelen.

Men moet dus een sluijer werpen op de gebeurtenissen van de laatste weken, het manifest van Salazar, het bezoek der officieren van de nationale garde bij de Koningin en de aftreding der Ministers; dit alles moet vergeten worden. De groote meerderheid der Cortes is gematigd progressistisch, dat is: gehecht aan Koningin Isabella II en hare dynastie, maar tevens niet minder aan de constitutionnele vrijheden, waarop de Spaansche natie regt heeft. Het is te wenschen, dat die meerderheid zich niet late medeslepen door de buitensporigheden der beide uiterste partijen, en dat zij door het maken van goede wetten de rust van Spanje moge verzekeren.

Volgens de laatste berigten uit Stokholm, hebben drie van de vier kamers, welke den Zweedschen rijksdag uitmaken, hun votum geschonken aan het crediet van 2,500,000 rixdalers door den Koning aangevraagd en noodig voor het handhaven der onzijdigheid van Zweden in den tegenwoordigen oorlog. Men weet niet, welke der vier kamers zich nog niet verklaard heeft; maar men hoopt, dat zij dra het voorbeeld der drie andere zal volgen.

Uit Belgie wordt gemeld, dat onmiddellijk na de opening der zitting, de senaat zich naar de zaal begeven heeft, waar de gewone zittingen gehouden worden, en overgegaan is tot de benoeming van het bureau. Het is aldus zamengesteld: de prins de Ligne, voorzitter; de heeren de Renesse en d'Omalius d'Halloy, vice-presidenten; de heeren Grenier-Lefebvre, Spitaels de Pitteurs en Du Trieu de Terdonck, secretarissen. Vervolgens heeft de vergadering tot stemopnemers benoemd, de heeren de Rodes en Ribau Court.

Het belangrijkste gedeelte der zitting heeft bestaan in het benoemen eener commissie tot het vaststellen van een adres van antwoord op de troonrede, bestaande uit de heeren: d'Omalius d'Halloy, de Renesse, Delafaill en d'Amethan, die benoemd zijn met 26 van de 44 stemmen. De overigen waren verdeeld op de heeren Grenier-Lefebvre van Schoor, Savart en de Tornuco.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Vde HOOFDSTUK (*Binnenlandsche Zaken*).

Het verslag begint met eene uitvoerige vergelijking te geven van de aangevraagde uitgaven van het Departement van Binnenlandsche Zaken en die, welke gedaan zijn over 1853, omdat, volgens het verslag, *in dat jaar*, in opzigt tot de opklimming der uitgaven «een groote sprong» zou zijn gedaan. Bij het einde van deze vergelijking hoopt de Minister van Binnenlandsche Zaken de aandacht te hebben teruggevoerd tot de jaren, waarin de beschikkingen werden genomen, welke niet alleen voor die, maar ook voor volgende jaren, in sommige gevallen doorloopend, de uitgaven van het Vde hoofdstuk aanmerkelijk moesten doen klimmen.

Overigens is de Minister bij het ontwerpen der begrooting voor 1855, hij erkent dit gaarne, van geen vooraf gesteld eindcijfer uitgegaan. Hij heeft de vraag: welke uitgaven noodzakelijk en voor geen uitstel vatbaar waren, voorop gezet; doch, met het oog op het eindcijfer en de eischen van een zuinig beheer, verschillende posten van de begrooting afgelaten, welke, ofschoon voor nuttige einden bestemd, gemist konden worden.

Men heeft de begrooting in het verslag onvolledig genoemd en het afgekeurd dat waren weggelaten de volgende posten: 1°. *ƒ* 400,000 voor de Nederlandsche Rhijnspoorweg-maatschappij; 2°. *ƒ* 200,000 voor het scheepvaartkanaal van Assen naar Groningen; 3°. subsidie voor het uitwateringskanaal in Noordbrabant; 4°. *ƒ* 200,000 tot stichting van een stoomgemaal ter ontlasting van Rhijnlands boezem op den IJssel; 5°. de gelden noodig voor het verder herstel en de uitbreiding van de landsgebouwen

Het verslag voorziet hieruit de indiening van suppletoire begrootingen, en zegt dan: „Suppletoire begrootingen be-„hooren alleen te worden ingediend als eene onvermijdelijke „noodzakelijkheid daartoe dringt. Zij zijn slechts dan toe te „laten als het werkelijk nieuw opgekomene behoeften geldt, „die bij het vaststellen der Staatsbegrooting niet waren te „voorzien. Hier, daarentegen, is van uitgaven sprake, „waarvan men, op het tegenwoordig tijdstip reeds met „zekerheid weet dat zij of alle of grootendeels niet te „vermijden zullen zijn.”

De Regering wil aannemen, dat de laatste stelling juist is, en dat inderdaad de zekerheid bestaat, dat de gemelde uitgaven niet zullen kunnen worden vermeden; maar ligt hierin het bewijs, dat reeds nu aan die uitgaven eene plaats in de begrooting voor 1855 moest worden aangewezen? Zijn bijv. de uitgaven voor het afwateringskanaal van Noordbrabant en voor het genoemde stoomgemaal d... niet afhankelijk van de beslissing, die op de daartoe be-trekkelijke weder in te dienen wetsvoorstellen zal vallen? Zou, door nu reeds de posten op de begrooting te brengen, op die beslissing niet zijn vooruitgeloopen? Bepaalt de overeenkomst, met de Nederlandsche Rijnspoorweg-maatschappij gesloten, niet, dat de som van *ƒ* 400,000 eerst zal behoeven te worden betaald, zoodra over het te leggen smalspoor treinen beginnen te loopen? De Regering meent dat dit tijdstip behoort te worden afgewacht. Bestaat er al veel uitzigt, dat die treinen reeds in 1855 zullen beginnen te loopen, de mogelijkheid dat daarmede eerst later zal kunnen worden aangevangen is toch niet buiten te sluiten.

Heeft de wet van den 10 April 1854 (*Stbl.* nº 2...) voor het scheepvaartkanaal van Assen naar Groningen eene bijdrage van *ƒ* 200,000 toegezegd, die wet bepaalt tevens uitdrukkelijk: «De post der begrooting, waarop deze bij-«drage te verevenen zal zijn, wordt, zoodra tot de uitvoering «van het werk kan worden overgegaan, nader door de wet «aangewezen. De voordragt tot die aanwijzing geschiedt, ... «dan nadat behoorlijke zekerheid is verkregen, dat de ... «rige middelen tot uitvoering en voltooijing aanwezig zijn.

Daar nu deze zekerheid nog niet verkregen is en tot uitvoering der werken nog niet kan worden overgegaan, was de Regering niet bevoegd, reeds nu een begrootings-post voor die bijdrage voor te dragen.

Bij den toelichtenden staat werd er op gewezen, ... het verder herstel of de uitbreiding der landsgebouwen ... denkelijk bijzondere voorzieningen zouden noodig maken. Dat de uitgaven aan die voorzieningen verbonden op ... begrooting 1855 zouden moeten komen, is niet gezegd.

Maar al mogt later de noodzakelijkheid blijken, ... dienstjaar 1855, zoo niet geheel dan toch met een ... dezer kosten te belasten, dan kon het toch, tijdens ... opmaken der aangeboden begrooting, niet geschieden, ... dat het onderzoek niet zoo verre is gevorderd, dat zelfs ... dit oogenblik eene raming van het juiste cijfer der beh... mogelijk is.

§ 2. In twee der afdeelingen werd de vraag gedaan, ... het oordeel der Regering is over de werking der pr...ciale en gemeentewet, en tot welke uitkomsten het ... zoek heeft geleid, dat te dier zake van harentwege ... ingesteld zijn. Door de Regering werd te dier zake ... bepaald onderzoek ingesteld: dit was ook niet noo... omdat zij in de gelegenheid is de werking dier beide we... te beoordeelen uit de jaarlijksche berigten van Gedeput... Staten en van de Commissarissen des Konings in de ...vincien, en zoo dikwijls hare tusschenkomst of medewe... vereischt wordt in de gevallen bij die wetten omschre... De Regering verklaart gaarne dat in vele opzigten de ...king der beide wetten gunstig is; het is evenwel ni... ontkennen, dat de toepassing van sommige bepalingen ... gemeentewet in eenige, vooral groote gemeenten, ... moeijelijkheden gepaard gaat, die door haar nut niet ... den opgewogen. Voornamelijk is dit het geval met de ... schriften omtrent het stelsel der belastingen, waarvan ... invoering niet overal zal kunnen geschieden. Art. 255 ... gemeentewet geeft evenwel het middel aan om daar, w... bijzondere omstandigheden het noodig maken, van de re... door de wet gesteld, te kunnen afwijken. Naar aanle... van die bepaling zal ten behoeve van sommige gemeen... eene uitzondering door de wet moeten worden gema... Ten einde te kunnen beoordeelen in hoeverre het be... eener gemeente eene afwijking vordert, is het noodig ... door haar naauwkeurig worde onderzocht of de regels ... wet bij haar al dan niet kunnen worden in acht genom... Een eerste vereischte daartoe is het herzien van het ... staande belastingstelsel. Het was der Regering geble... dat in sommige gemeenten de zaak geheel bleef rusten ... door den raad geen aanvang gemaakt werd met het ... derzoek naar de mogelijkheid en wenschelijkheid eener ... passing van het stelsel der wet. Zij heeft daarom gem... met verwijzing naar de 3de zinsnede van art. 291 ... gemeentewet, de besturen te moeten aanschrijven, ten ... dit onderzoek niet langer, tot hun eigen nadeel, ... verschoven. De Regering blijft overigens bij haar ge... dat sommige bepalingen der wet eene meerdere inmenging ... van het centraal gezag toelaten dan de bedoeling van ... grondwetgever schijnt geweest te zijn. Het komt haar ... wel voor, dat bij onderwerpen van zulk een overwegend ... belang niet tot wijziging van het bestaande moet worden ... overgegaan dan nadat eene langere ondervinding dan ... drie à vier jaren uitspraak hebbe gedaan. Intusschen ont-houdt de Regering zich van inmenging in plaatselijke be-langen, waar de wet haar daartoe niet verpligt, en tracht zij alle belemmeringen, die de zelfstandigheid der plaatse-lijke besturen in den weg staan, zooveel mogelijk op te heffen. De Regering betreurt het evenzeer dat de gewigtige betrekking van burgemeester van Amsterdam tot nu toe niet kon worden vervuld. Zij verliest echter dit belangrijk onderwerp niet uit het oog en zij zal trachten in de ver-vulling van dat gewigtig ambt, hetwelk echter niet ander half jaar maar eerst sedert 1 Januarij van dit jaar open is, zoodra mogelijk te voorzien.

Iste AFDEELING. *Kosten van het departement.*

§ 3. Uit hetgeen hier wordt gezegd, blijkt, dat de uitgaven voor de bezoldiging der ambtenaren van het departement over 1853, niet hebben bereikt de som die daarvoor over elk der jaren 1851 en 1852 noodig was.

wijl toch in 1851 *f* 113,647.99½, in 1852 *f* 114,157.71 besteed, was over 1853 *f* 111,722.80½ voldoende. het bestuur in 1853 dus, wat dit onderwerp betreft, kostbaar was, wordt bij het verslag erkend.

Maar bij den uitgewerkten staat voor 1855 is gesteld, voor 1854 over *f* 121,000 is beschikt. Hoezeer deze vermeerdering van uitgaaf bij den uitgewerkten staat der begrooting van laatstgemeld jaar was aangekondigd, en destijds op het artikel eene verhooging van *f* 3000 voorgesteld en door de Vertegenwoordiging goegekeurd wordt thans uit die verhooging aanleiding genomen tot voordragen der meening, dat in de laatste twee jaren aantal ambtenaren en bedienden bij het departement merkelijk zou zijn vermeerderd, en voorts ten aanzien herplaatsing van vroeger op wachtgeld gestelde ambtenaren betwijfeld, of daarbij niet meer gehoor is gegeven de klagten van bijzondere personen dan aan de eischen de publieke dienst.

De Minister van Binnenlandsche Zaken gelooft dat èn voor deze meening èn voor dezen twijfel geen grond bestaat.

IIIde AFDEELING. *Nationale Militie en Schutterijen.*

§ 8. Het spoedig tot stand komen eener algemeene herziening der wetgeving op de nationale militie is de wensch der Regering niet minder dan van de Kamer; deze kan verzekerd zijn dat zulk een gewigtig onderwerp niet uit het oog zal worden verloren. De in gereedheid gebragte strekkende conceptwet bevat, gelijk de aard der zaak medebrengt, een zeer groot aantal nieuwe bepalingen. bepalingen, tot wet verheven, zouden in hare toepassing van een veelbeteekenenden invloed zijn op de zoo uiteenloopende belangen van de dienst der nationale militie in het algemeen en die der ingezetenen in het bijzonder, bepaaldelijk met opzigt tot het in het leven roepen van art. 186 der Grondwet, volgens hetwelk een gedeelte van de militie voor de dienst ter zee kan worden bestemd. De Regering heeft het daarom niet raadzaam geoordeeld tot het voordragen van het ontwerp gelijk het was opgemaakt over te gaan, dan na alvorens daarop de Commissarissen in sommige provincien, waar de belangen der dienstpligtigen het meest van verschillenden aard zijn, te hebben gehoord. Die staatsambtenaren toch, als met de middellijke uitvoering der meeste bepalingen te belasten, werden geacht worden het best in staat te zijn over hare doelmatigheid met juistheid te oordeelen. De van hen ontvangen opmerkingen zijn dan ook menigvuldig, en verdienen in zeer gezette overweging te worden genomen. De wijzigingen, waartoe zij schijnen te moeten leiden, worden thans overwogen. Hoezeer niets verzuimd wordt om mogelijk nog in den loop van dit zittingjaar tot het indienen van een nieuw wets-ontwerp te geraken, kan dit te veel omstandigheden afhangen dan dat de Regering van op dit oogenblik de stellige verzekering zou kunnen [illegible] dat op de wenschelijkheid van eene herziening der wet op de schutterijen geen acht zou worden [illegible]gen, maakt het in tegendeel bij de Regering een punt van overweging uit, of er ook mogelijkheid bestaat om, in afwachting dat de in de eerste plaats vereischte wet op de militie tot stand zal zijn gekomen, in de thans bestaande wet op de schutterijen eenige wijzigingen voor te [illegible]gen, geschikt om de schutterijen in vele opzigten in toestand te kunnen brengen dan thans het geval is.

IVde AFDEELING. *Medische politie.*

§ 5. De Regering is bezig met het in gereedheid brengen van drie ontwerpen van wet betrekkelijk de medische politie; zij hoopt weldra de Kamer in de gelegenheid te stellen tot herziening der bestaande verordeningen op dit onderwerp mede te werken.

§ 12. Voor de kosten van 's Rijks veeartsenijschool in 1855 is bij de artt. 55 en 56 in het geheel *f* 29,000 uitgetrokken. Daaronder behooren vooreerst, als tijdelijke uitgaaf, *f* 4000 voor proeven met de inenting der longziekte, die, hoezeer de proefnemingen mede aan het onderwijs der kweekelingen bevorderlijk zijn, niet als eigenlijke [illegible] der school kunnen worden in rekening gebragt; in de tweede plaats *f* 5000 voor verschillende uitgaven, die, bij wijze van voorschot te doen, gedeeltelijk als inkomsten der school terugkeeren. Die inkomsten bestaan niet enkel, als men schijnt te onderstellen, uit de bijdragen der kweekelingen, maar onder andere ook uit de opbrengst van hoefbeslag, uit verkoop van mest en afval van gestorven of gedoode dieren, uit teruggaaf van kosten voor geneesmiddelen en verder van verpleegde zieken dieren enz. De school kost dus jaarlijks zuiver ongeveer *f* 20,000 en het nut dat zij sticht schijnt daaraan geenszins onevenredig. Haar organisatie beantwoordt aan het doel, waarmede zij tot stand kwam. Ook de Regering betreurt het dat het aantal kweekelingen niet grooter is, maar wanhoopt niet aan vermeerdering zoodra de uitoefening der veeartsenijkunst bij de wet zal zijn geregeld. Een ontwerp hiertoe zal eerstdaags aan de Kamer worden aangeboden.

Vde AFDEELING. *Waterstaat en publieke werken.* § 16. De voordragt van wet tot regeling van de strafwetgevende [illegible] der waterschapsbesturen en van andere behoeften van den waterstaat, zou in de vorige zitting zijn ingediend, had niet de overtuiging bestaan, dat de tijd voor hare behandeling zou ontbreken. Eerlang zal een wets-ontwerp, thans bij den Raad van State aanhangig, worden voorgedragen.

§ 17. De Minister heeft de splitsing der hier bedoelde artikelen (van de VI afdeeling, alle betrekking hebbende op den waterstaat) overwogen met den wensch, aan het verlangen der Kamer te kunnen voldoen. De omstandigheid dat, ook in vorige jaren, van de eene zijde als onraadzaam was voorgesteld, gaf daartoe voldoende aanleiding. De uitslag van die overweging is bij de Memorie van Toelichting behoorende bij het wets-ontwerp tot vaststelling van het Vde hoofdstuk der Staats-begrooting medegedeeld. De Minister kan daar niets bijvoegen. Tot de verlangde splitsing toe te treden, kon ten aanzien der artt. 70, 72, 74 en 75, om de redenen bij die memorie ontwikkeld, om de gevolgen, waarop daarbij is gewezen, van hem niet worden begeerd. Alleen wat het artikel 80 (*subsidiën en bijdragen*) betreft, ziet hij, hoezeer de noodzakelijkheid der splitsing zelve niet kan worden beaamd; daarin geen groot bezwaar. Mogt dus, bij de openbare beraadslaging, blijken, dat de Kamer de splitsing van dit artikel, op de wijze bij de Memorie van Toelichting aangewezen, verlangt, de Regering zal zich daarentegen niet verzetten.

§ 20. Het denkbeeld, om eenen Raad van den Waterstaat aan den Minister van Binnenlandsche Zaken toe te voegen, is niet nieuw, en ten blijke daarvan treedt de Minister in een overzigt van hetgeen, omtrent dit punt, sedert 1809 heeft plaats gegrepen.

Na 1849 heeft men in moeijelijke waterstaatszaken soms eenige hoofdambtenaren van den waterstaat in commissie vereenigd en een gezamenlijk advies gevraagd. De Regering is van gevoelen dat dit laatste in sommige gevallen zeer nuttig kan zijn; maar zij is tegen de instelling van eenen permanenten raad gestemd, omdat deze, zonder eenig meerder nut, tot veel omslag, tijdverlies en vrij belangrijke uitgaven kan aanleiding geven. Zij acht het daarom niet raadzaam in dit opzigt van de organisatie van 1849 af te wijken.

(*Wordt vervolgd*).

's Gravenhage, 8 November.

Z. M. heeft pensioenen ten laste van den Staat verleend aan J. Sweijs en J. Duzan, gewezen drukkers ter Algemeene Landsdrukkerij, voor elk ten bedrage van *f* 309 's jaars; benoemd tot griffier bij het kantongeregt te Hoogezand Mr. H. Veenhoven, advocaat aldaar; en tot plaatsverv. kantonregter te Wageningen, Mr. W. F. H. baron van Wassenaar Catwijck, lid der prov. staten van Gelderland en weth. der gem. Ede.

Z. M. heeft goedgekeurd de beroepingen van predikanten, uitgebragt door de kerkeraden der Herv. gem: van Kondekerke. onder de classis van Middelburg, op L. Schouten Az., cand. bij het prov. kerkbestuur van Utrecht; van Lutten, onder de cl. van Zwolle, op G. A. Fijnvandraat, cand. bij het prov. kerkbestuur van Gelderland, en zulks ter vervulling van de bij voormelde gem. nieuw ingestelde predikantsplaats.

Z. M. heeft den officier van gezondheid der 3de kl. S. J. Goossen, bevorderd tot officier van gezondheid der 2de kl. in het vaste corps officieren van gezondheid bij de Kon.-Ned. zeemagt, met bepaling dat hij rang zal nemen tusschen de officieren van gezondheid der 2de kl. W. Ruijsch en A. B. A. F. von Königslöw.

* De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben heden onderzocht de ontwerpen van wet 1o. nopens de kosten der droogmaking van den Haarlemmermeerpolder begrooting 1854, 2o. wegens de provinciale belastingen; 3o. ten opzigte der graanregten; en 4o. betrekkelijk het depot der muntbiljetten.

* In de residentie zijn aangekomen en aan het hôtel de *l'Europe* afgestapt de hoogleeraar in de godgeleerdheid J. C. Rowlatt, komende van Londen, en de schout bij nacht Bouricius, nieuw benoemd vlootvoogd in Neerlands-Indië met familie en gevolg.

* In de zitting van de Provinciale Staten van Zuid-Holland van heden is:

1o. Na discussie besloten de ingekomen adressen nopens de visscherij, in handen te stellen eener commissie, die deswege nog in de tegenwoordige zitting verslag zal doen. De commissie zal worden zamengesteld uit de heeren: Roest van Limburg, Hogendijk, Blom, Begram en van Koetsveld.

2o. Nopens het adres van de algemeene vergadering van Delfland, nopens de bezwaren, die uit de toepassing van art. 195 van het reglement voor dat hoogheemraadschap zijn voortgevloeid, is, met 36 tegen 26 stemmen, overgegaan tot de orde van den dag.

3o. Het adres van A. van Brunswijk, te Asperen, klagten inhoudende over het polderbestuur van Asperen, en waarbij tevens de bevordering der vaststelling van een reglement voor dien polder wordt verlangd, is aan Gedep. Staten verzonden.

4o. Op voorstel van den heer de Greve is besloten, om nog in de tegenwoordige zitting, na de behandeling van het Reglement voor Rijnland, in beraadslaging te brengen het ontwerp-Reglement voor de bewaar- en kleinkinderscholen in Zuidholland.

5o. Besloten om het ontwerp-Reglement voor Rijnland morgen, Vrijdag, in behandeling te nemen.

6o. Aangenomen het voorstel van Ged. Staten tot verhooging der verleende subsidie tot de verbetering van den weg te Poortugaal.

7o. Aangenomen het voorstel van Ged. Staten tot wijziging van twee artikelen van het reglement van orde der Staten.

De Vergadering is tot morgen gescheiden.

---

* De tot hiertoe onbekende commissie, die zich met den uitverkoop van aardappelen aan behoeftigen tegen verminderden prijs, heeft belast, gaat daarmede voort. Reeds zijn door haar ruim 1900 mudden verkocht. Een der heeren, tot de commissie behoorende, staat daartoe wederom een zijner pakhuizen belangloos af, ten einde nog meer voorraad te kunnen bergen.

* Gisteren, Woensdag, zijnde de dag, waarop alhier de huwelijken voor den ambtenaar van den burgerlijken stand voltrokken worden, hadden zich weder eenige personen tot dat einde ten stadhuize aangemeld. Toen men tot de voltrekking der huwelijken wilde overgaan, ontbrak er een paar, dat vroeger was ingeschreven. Het verscheen niet, om aan de huwelijks-plegtigheid deel te nemen. Men wachtte eenigen tijd en liet onderzoek doen naar de reden van dat achterblijven. Toen vernam men, dat de bruid zich in den vorigen nacht in eene der grachten van deze stad had gestort en gisteren morgen levenloos daaruit was opgehaald. Volgens de in omloop zijnde geruchten, moet een vroegere minnenhandel de oorzaak van dit treurig geval zijn.

* Heden morgen heeft er aan de Hoornbrug, bij de Delftsche trekvaart, een treurig ongeval plaats gehad. Een schipper van een klein vaartuig klom op de leuning der brug, sprong in het water en zonk oogenblikkelijk. Alle pogingen, onmiddellijk aangewend om den drenkeling te redden, waren vruchteloos, daar hij geheel op den bodem schijnt gezonken te zijn. Zoowel de persoon als de oorzaak dezer daad zijn ten eenemale onbekend.

De Minister van Finantien, heeft bij resolutie van den 27sten October jl., n°. 52, aan de heeren arrondissements-directeurs te kennen gegeven, met uitnoodiging om dienovereenkomstig aan de daarbij betrokkene ambtenaren in hunne respective directien de vereischte orders uit te vaardigen, dat, voor zoo veel de toepassing van het tarief van regten betreft, het zoogenaamd *soutien-lint*, bij invoer, moet worden gerangschikt onder den post *manufacturen, lijnwaden en stoffen, passementwerk, linten en band,* belast met 6 per cent der waarde.

Uit Tunis wordt geschreven, dat men den 28sten September jl. op de kust van Biserte, twee uren van de stad, eene gestrande schoenerbrik zonder bemanning gevonden heeft, welk schip uit hoofde der constructie verondersteld wordt tot de Nederlandsche of Zweedsche handelsvloot te behooren. Het schip was in ballast, gekoperd en er is geen enkel papier aan boord gevonden. Op een koperen hemdenknoop stond het woord «improved,» op den bodem eener ton P. Floris en Cie., en op een anderen bodem de letters R. G. A., terwijl op eene plank stond de naam van Berg.

(*St. Ct.*)

Blijkens eene mededeeling van het Pruissische telegraafbestuur, is sedert November jl. een telegraafkantoor geopend te Gumbinnen in Pruissen, tusschen Koningsbergen en de Russische grens. Het ligt in den 7den kring van alle Nederlandsche telegraafkantoren, alwaar voor het overseinen van een enkel berigt daarheen eene som van *f* 8.40 wordt betaald.

Op het Beijersche telegraafkantoor te Passau heeft sedert den 1sten dezer maand eene geregelde nachtdienst plaats.

De onlangs geopende Fransche telegraafkantoren te Dax, Epernay en Sédan liggen, het eerste in den 6den en het tweede in den 3den kring, van de Fransche grenspunten bij Kehl, Saarbrücken en Weissenburg gerekend; het kantoor te Sédan ligt in den 2den kring, van de Fransche grens bij Saarbrücken, en in den 3den, van die bij Kehl en Weissenberg gerekend. Hieruit volgt dat de kosten voor de verzending van een enkel berigt naar de kantoren Dax en Sédan langs de Duitsche lijnen en over het grenspunt bij Saarbrücken voor de kantoren Assen en Groningen 1.20 gl. minder bedragen dan voor het overbrengen langs de Belgische lijnen is verschuldigd.

Wijders is door het Pruissische telegraafbestuur berigt, dat in Zweden telegraafkantoren geopend zijn te Gothenburg, Helsingborg, Malmö, Mariestad, Stockholm en Upsala. De prijs van een enkel berigt naar een dezer plaatsen, wordt aan de Nederlandsche kantoren gevonden, door zamenvoeging der kosten van overseinen naar Elseneur, in Denemarken, een postporto van *f* 0.12 voor het overbrengen van Elseneur naar Helsingborg in Zweden, en de overseiningskosten van laatstgemeld kantoor naar de kantoren te Gothenburg ad *f* 0.75, Malmö *f* 0.45, Mariestad *f* 0.93, Stockholm *f* 1.44, Upsala *f* 1.35. De woordentelling geschiedt langs de Duitsche en Deensche lijnen volgens de bepalingen der Duitsch-Oostenrijksche telegraafvereeniging; op de Zweedsche lijnen wordt een enkel berigt op 1 tot 30 woorden, een dubbel op 31 tot 60 en een drievoudig op 61 tot 90 woorden berekend. Adres en onderteekening zijn onder die woordentelling niet begrepen.

Door de electrische en internationale telegraafmaatschappijen is thans eene onderzeesche kabel gelegd tusschen Holyhead en Howth, en daardoor het telegraafnet dezer maatschappijen tot Ierland uitgestrekt.

Dien ten gevolge worden de tariefsbepalingen, bij de aankondigingen van den 5 Mei 1854 en van den 8 Julij z. j. bekend gemaakt, door de volgende vervangen. De kosten van overseinen naar Dublin zijn gelijk aan die naar Londen en alle andere plaatsen in Groot-Brittannie. Van daar naar de onderstaande Iersche kantoren, geldt eene andere woordentelling. Een enkel berigt van Dublin naar een dier plaatsen, bestaat namelijk uit 20 woorden, terwijl voor iedere 10 woorden daarenboven de helft der overseinings-kosten van een enkel berigt is verschuldigd. Ieder cijfer wordt als een afzonderlijk woord berekend.

Bovendien is voor elk berigt een bestelgeld van 0.30 gl. door den afzender te betalen. De prijzen zijn, voor een enkel berigt van Dublin naar Athenry, Athlone, Ballinasloe, Belfast, Cork, Galway, Killarney, Oranmore en Queenstown 1.50 gl., naar Mullingen 0.60 gl., naar Newry 0.90 gl., en naar Thurles 1.20 gl.

Aan den vermaarden schilder Arij Scheffer, te Dordrecht geboren, is eene regtmatige hulde gebragt, door een nieuw schip waarvan dezer dagen de kiel is gelegd, diens naam te geven.

Te Amsterdam is bij herstemmming tot lid van den gemeenteraad gekozen de heer Jhr. P. H. Bicker. Tusschen de heeren J. C. Reese Jr. en Hafkenscheid, die respectivelijk 550 en 315 stemmen hebben erlangd, zal eene herstemming plaats hebben.

De *Amst. Courant* meent te weten, dat Zr. Ms. stoomschepen *Amsterdam* en *Cycloop*, niet alleen naar Elseneur vertrokken zijn, om de Nederl. graanschepen door de Sond te slepen, maar met bestemming om hulp te verleenen aan de naar Nederland bestemde schepen, die met graan of hennip beladen zijn. Deze maatregel zoude dus ook op de vreemde schepen van toepassing zijn.

Z. D. H. de Aartsbisschop van Utrecht, is op den morgen van den 7 dezer van den huize *Gerra* vertrokken, zich op reis begevende naar Rome. Z. H. wordt op dien togt vergezeld door Mgr. J. van Gink, Bisschop van Adras, door den Z. Ew. heer G. W. van Someren, Deken en Pastoor te Eindhoven en door den Z. Ew. heer D. W. Steenhoff, Exam. Archidiocces en Pastoor te Soest. Mgr. de Aartsbisschop denkt tegen het aanstaande Kersfeest wederom te zijn teruggekeerd. (*De Tijd.*)

Uit Rozendaal wordt van den 7 dezer geschreven, dat bij de maatschappij der spoorwegen van Antwerpen naar Rotterdam, naar men verneemt, in plaats van wijlen den heer L. Gihoul, als gedéligeerd administrateur benoemd is de heer James Ashwell. Het eerste gedeelte der brug voor de Markt ten dienste van den spoorweg is bereids aangekomen, terwijl men met het leggen der rails tot bijna Zevenbergen gereed is; de opening van dit gedeelte ziet men met Febr. a. s. te gemoet.

Men verneemt verder, dat de voorloopige goedkeuring der veranderde rigting op den Moerdijk, van wege de Regering is ingekomen. Naar het gerucht wil, zouden tot stations-chefs benoemd worden: te Moerdijk, H. J. van Lier; te Zevenbergen, J. W. R. Gerlach; te Oudenbosch, H. G. Zurich, die aldaar de dienst reeds waarneemt; te Etten en Leur, J. von Freijtag Drabh; en te Breda, Tengnagel de Raadt.

Schiedam. 8 Nov. Op aanst. Zondag, 12 dezer, zal in de voormiddag-godsdienstoefening, bij de Evang.-Luth. gemeente alhier, de beroepen predikant J. D. Siegmund Jr., van Harlingen, worden bevestigd door Ds. J. H. Brandes, Evang.-Luth. predikant te Rotterdam. Des avonds doet de beroepene ten 6 ure zijne intrede.

— Naar wij vernemen, zullen de achttien broodbakkers van Vlaardingen, die dezer dagen door de Arrond.-regtb. te Rotterdam zijn vrijgesproken, eerstdaags voor het Prov Geregtshof te 's Hage te regt staan. (*Schied. Ct.*)

△ **Arnhem**, 8 November. Heden morgen, omstreeks negen ure, storte de helft van één der beide torens der R. K. St. Walburgskerk, en wel die aan de noordzijde, plotseling in op dat gedeelte van het dak, waar, binnen de kerk, het gothische verwulf, even als in het overige gedeelte der kerk was voltooid, volgens de aanneming sedert Mei laatstleden. Het grootste gedeelte van het sierlijke orgel, aan die zijde der kerk, ligt in puin. Gelukkig, — en daarin ziet men weder de sparende en bewarende hand der Voorzienigheid — waren de morgendiensten geëindigd, zoodat de gemeentenaren het gevaar zijn ontkomen, en tien minuten na het verlaten der kerk, onder het orgel door, de instorting plaats had. Had zulk eene ramp op Zon- of feestdag, wanneer zoo veel honderde menschen zich ter kerke begeven, plaats gegrepen, wie kan het getal der slagtoffers bepalen, die dan zouden zijn omgekomen? Aangaande de oorzaak der instorting zijn veelvuldige gissingen, waarover wij thans liefst niet uitwijden. Voorloopig zal er, door deze inwendige kerkverwoesting, voorzeker in zeer geruimen tijd geen dienst in dit zoo ruim geworden en doeltreffend ingerigte kerkgebouw kunnen worden gedaan, en zal alzoo eene noodkerk onvermijdelijk zijn.

Per Telegraaf.

Parijs, 6 November. De *Moniteur* deelt berigten mede uit de Krim van den 26 October over Konstantinopel ontvangen.

Volgens deze berigten verminderde het vuur der belegerden steeds, ook werd hun vuur minder zeker gerigt. De loopgraven waren op 400 ellen de stad genaderd.

Bijna de geheele stad stond in vlammen. Deserteurs hebben berigt, dat het aantal dooden aldaar 6000, en dat der gekwetsten 12,000 beliep.

Bij een bevel der admiralen zal de blokkade der Donaumonden ook uitgestrekt worden tot de Zwarte Zee en de Zee van Azof.

Madrid, 8 Nov. De Cortes zijn heden door de Koningin geopend. In hare rede verklaarde de koningin, de Cortes nimmer met meer genoegen geopend te hebben, nu zij zich te midden der door het volk verkozenen bevond. De waarheid had zij den 26sten Julij leeren kennen, en vertrouwt zij thans zonder eenig voorbehoud op de edele gezindheid en de vaderlandsliefde der mannen, die hunne krachten wijden aan de bestendiging van een nieuw tijdperk van geluk. Zij is getrouw gebleven aan hare voor God en de wereld afgelegde beloften en zal altijd de vrijheid en de regten der natie eerbiedigen. Zij uit ten slotte de hoop, dat de constitutie den afgrond der tweedragt moge dempen.

Advertentien.

Kleine Bazar,

***Veenestraat*, 147.**

Juist ontvangen: WINTER-PANTOFFELS van Velours d'Utrecht, met warme Wolstof gevoerd. Ze zijn alle in effen kleuren met afgepaste patronen. Ze zijn ruim zoo warm maar oneindig eleganter dan de Vilte Pantoffels.

De Prijzen der Heeren Pantoffels zijn ƒ 2.75.
Dames " " - 2.25.
Kinder " " - 1.75.

(647) **H. MULDER.**

MAGASIN DE PIANOS FRANÇAIS
VENTE ET LOCATION.

Le soussigné a l'honneur d'annoncer au public que son Magasin est pourvu d'un riche et exquis assortiment de PIANOS et PIANINOS à cordes verticales, demi et grand oblique avec des mecaniques supérieures, barrages en fer, agraffes en cuivre, perfectionnement pour l'accord, barre de sillets harmoniques, pédale celeste, nouveau systême d'étouffoirs, contre tirage pour résister à la tension des cordes, chevilles perfectionnées faites d'une seule pièce, n'étant point sujette aux influences atmosphérique, invention appréciable surtout dans les pays chauds.

A l'appui de l'identité d'origine de ces instruments, qui sortent tous directement des Manufactures de Paris, on délivre des certificats de la signature *d'Erard, de Soufleto, Blanchet et fils, Pleyel*, Fournisseurs des cours royales, grande médaille d'or; *Jelmini, Wolfel, Blondel*, fournisseurs des Académies royales de musique, médailles d'or, *Bernhardt ainé fils* à mécanique Rohden, perfectionnement et médaille d'argent. *Herman Vygen, A. Bord, Paurelle, Scholtus, Herce et Mainé, Daniel*, etc. etc., tous brevetés à Paris et à l'étranger.

Le magasin est assorti de Pianos Soufleto et Blanchet *en différents formats et à Transpositeur*, ainsi qu'ils sont tracés au dessin dans le Magasin.

Pour satisfaire à toutes les demandes on trouvera aussi au Magasin des PIANOS et PIANINOS solides des formes les plus élégantes des facteurs de moindre importance aux prix les plus modérés.

TABOURETS DE PIANO en bois de pallissandre, vis en fer de la manufacture *Viau* de Paris.

VERITABLES SOCLES A CRISTAL.

Messieurs et Dames, Professeurs de musique, etc., sont invités à venir examiner les différentes fabrications perfectionnées.

Nieuwe Uitleg, 110, à La Haye. **VAN OLLEFEN DA SILVA**

CORRESPONDANT DES PREMIERES MAISONS DE PARIS.

(648)

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY *zijn een afdoend geneesmiddel voor roos, enz.* De heer Jakol Craven, te Plymouth, Brownlow Cottages N. 1, was sedert drie jaren lijdende aan roos en algemeene ontsteking. Dit veroorzaakte hem veel pijn, en verscheidene middelen die hem door bekwame mannen waren voorgeschreven geworden, hielpen in geenen deele. Toen beproefde hij de zalf en pillen van Holloway en met een weinig volharding in het gebruik derzelven, genas hij volkomen; bij beveelt dan ook dit middel in gelijke gevallen een ieder ten sterkste aan. De heer G. Williams, te Plymouth, in de Edgecombe straat, N. 19, kan de waarheid van het vooraangehaalde betuigen.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen à ƒ 0.80, ƒ 1.85, ƒ 3.00, ƒ 6.75, ƒ 13.50, ƒ 20.50. Potjes Zalf à ƒ 0.80, ƒ 1.85, ƒ 3.00, ƒ 7.05, ƒ 13.85, ƒ 20.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij J. M. VAN RENESSE, te 's Hage; bij B. ADAMA, te Amsterdam, bij de Wed. A. P. MILIUS, te Utrecht en bij J. STRAATMAN, Hoofd-depôthouder te 's Bosch, alsmede in HOLLOWAY'S Etablissementen te Londen, 244 Strand, en te New-York, 80 Maiden Lane. (649)

Groote Zaal
van den heer DE VISSCHER, Kazernestraat.

Met toestemming van het Edel Achtb. bestuur dezer Stad
Op ALGEMEEN VERZOEK en daar de laatste
Voorstellingen zoo druk zijn bezocht geworden,
hebben de ondergeteekenden doen besluiten, om
nog eenige Voorstellingen te geven.

Vrijdag, Zaturdag, Zondag en Maandag

VIER STELLIG LAATSTE VOORSTELLING
MET **REICHART'S** BEROEMDE
ILLUSTRATIONS-GALLERI
VAN TYROL, ZWITSERLAND EN ITALIE
500 mijlen in 2 uren.

Dit prachtig Spektakel ontrolt zich voor het oog den aanschouwer, op eene uitgestrektheid van **30,000** *voet schilderdoek.*

IN DE PAUSEERING EN OP HET EINDE DER VOORSTE

GROOT CONCER

VAN HET
ZANGER-GEZELSCHAP
VAN DE HEEREN
Eduard Stümpfli & Rudolph Speckbache

welke Duo's, Quartetten en Tyroler Jodlers voord en zich door de nabootsing van alle soorten van en Strijk-Instrumenten, als ook Bekkens en Pa zullen onderscheiden; niets zal hier tot beter aan ling kunnen strekken, dan een en dertig voorstell welke te Amsterdam in het Odéon gegeven zij onafgebroken bijval. Te Parijs hebben deze zang aandacht van het publiek zoodanig tot zich getr dat zij op bevel des Keizers eens te Fontainebl eens in de Tuileriën tot zingen uitgenoodigd zij bewijzen hiervan zijn in berusting van den Dire

De Uitlegging van Mijnheer KLEINE.

Aanvang $7\frac{1}{2}$ uur. — Einde 10 uur

ENTRÉE 99 Cts. Kinderen betalen de h

NB. *Aan het Lokaal kunnen op den dag der stelling plaatsen besproken worden van* 1 *ure, tegen betaling van* 10 *Cents voo plaats extra.* (65

Prijs-Courant der Effecten

AMSTERDAM, 9 November 1854.

Nederland.	Pct.		**Rusland.**		
Ned. W. Schuld.	$2\frac{1}{2}$	59 $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{16}$		Pct.	
Dito Certificat.	3	$70\frac{5}{8}$	*Hope* 1798/1816	5	100
Dito Dito.	4	$89\frac{1}{8}$	Dito 1828/1829	5	99
O. I. Leening	4		Cert. 1831/1838	5	82
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$		Dito Dito	$4\frac{1}{2}$	
Hand.-Maats.	$4\frac{1}{2}$		Dito *Hope*	4	74
Belgie.			Dito *Stieglitz*	4	74
Certificaten	$2\frac{1}{2}$		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rotschild*	$2\frac{1}{2}$		Inschr. Assig.	6	
Frankrijk.			Certific. dito.	6	
Obligatien	3				
Spanje.			**Polen.**		
Nieuwe	1	$17\frac{7}{8}$	Obligatiën	4	65
Dito Buitenl.	3	$37\frac{5}{8}$	**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. s/m.	3	$32\frac{1}{8}$ $\frac{3}{16}$ $\frac{1}{8}$			
Bew. Sp. Com.		$5\frac{5}{16}$	Metaliek	5	64
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	7
Portugal.			Dito lett. B.	5	7
Londen nieuwe.	5	$36\frac{7}{16}$	Dito 1847	$2\frac{1}{2}$	3
Dito uitgest.	4		Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$	[illegible]

Braz. bij Roths. te Lond. 1843, p. s. 500, 5 Mexic. te Lond. Onbepaald $20\frac{1}{8}$, 21, $\frac{15}{16}$; Ecuado

De markt was heden vrij levendig, van de genote sen waren Holl. en Oostenrijksche meer aangebode heid de laatsten, en de overige soorten onverande leenlijk waren 4pct. Russen tot verhoogde prijzen w gezocht.

FRANKFORT, Woensdag 8 November. Metal. 5 Spanje binnenl. 3 pct. $31\frac{3}{4}$; dito 1 pct. $17\frac{5}{8}$. Amsterdam $116\frac{3}{4}$; dito Parijs $92\frac{3}{4}$; dito Weenen

LONDEN, Woensdag 8 November. Consols op t. N. Mexic. 3 pct. $22\frac{5}{8}$, $\frac{7}{8}$; Peru N. $4\frac{1}{2}$ pct. 70; Ecuador Gren. Uitg. $5\frac{3}{4}$; Sardinie 5 pct. 88; Spanje buitenl. $37\frac{1}{2}$; dito 1 pct. 18, $\frac{1}{4}$; dito Certific. $5\frac{3}{8}$; dito $4\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$; Russen $4\frac{1}{2}$ pct. 85; dito 5 pct. 96; Holl. $2\frac{1}{2}$ pct. dito 4 pct. $90\frac{1}{2}$.

PARIJS, Woensdag 8 November. Fr. $4\frac{1}{2}$ pct. 97.00; 3 pct. 73.65; Sp. binn. 3 pct. $32\frac{5}{8}$; dito 1 pct.

WEENEN, Woensdag 8 November. N. Metall. Leen. $97\frac{1}{8}$; Nat. Leen. 88; Bankactien 1235; pct. 93; Zilver $24\frac{1}{2}$; Wissel op Londen 11.52; Parijs $143\frac{1}{4}$.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.